

مدیر کل

جلال الدین الحسینی مؤید الاسلام

صاحب امتیاز روزنامه هلال

و یومیه (جبل المتنین)

(عنوان مراسلات)

طهران خیابان لاله زار

نام مدیر میرزا سید حسن کاهانی

دیبر اداره‌ها غیبی کاهانی

خبر از روزهای جمعه همه روزه

طبع و توزیع می‌شود

جبل المتنین

۱۳۱۱

طهران

فہم اخلاق صدری

دو قران است

روز فامه یومیه مای آزاد سیاسی اخباری تجاری علمی ادبی مقالات عام المنه

با امنا قبول و در انتشارش اداره آزاد است

چهار شنبه ۱۳ شوال المکرم ۱۳۲۵ هجری قمری و ۲۴ ذرما جلالی ۱۳۲۴ و ۲۰ نویمبر ۱۹۰۷ میلادی

آسوده کنیم مگر طراران دست از حیله و خذعه بردارند و راه دیگر برای شیطنت تو فساد بست آورند اگرچه بحمد الله راه فراوان است و امباب کار بسیار هر ساعتی رونکن تازه پیش می‌شود و هر روز گربه از تو برقص می‌پار و هنوز از شر یکی فارغ نشده گرفتار زحمت دیگری می‌گردند و روشن است که در اول هر کاری خصوص چیزی کار بزرگی یعنی تغیر وضع سلطنت بلکه تغیر دادن تمام امور ملی و دولتی از مجباری باقیه خود این‌قسم محاذیر حقیقی الواقع است و سایه دامان برای استقرار این اساس برکسر زده باید مردانه اقدامشان نلزد و با کمال قوت قلب مشکلات را استقبال کند و بدون ازگه فکر خود را کم نمایند قوی القاب در دفع موافع و رفع مزاحم سعی بلیغ نموده تا برگردان آرزو سوار شوندو بمقاصد خویش کاملًا موفق گردند

کلیه باید بدانند که اینچه از مخارج و دلخواه خرج جریح شده و کم گردیده من جمیع الجھات زیاده از هشت کرور توان نیست یعنی اگر دولت بیست کرور مخارج در ساق داشت از آنها فعلاً دوازده کرور شش برقرار است و تنها هشت کرور ازین رفت و در عوض انها مخارجی دیگر که امروزه بحال ملت و اصلاح مملکت مفید است برقرار شده است حالاً وقتی شما می‌شوند هشت کرور کسر شده چنان خیال می‌کنید که تمام این هشت کرور از حقوق ارباب حقوق بوده است و چون کلیه حقوق بطور قطع وقین از هشت کرور متجاوز نبود پس باید تمام حقوق را مقطوع کرده باشند و هنی و فقیر را از گرفتن کلیه اموال دیوانی بی‌نصیب نموده اند و با این صدری و کبری خیالی فریاد و لشان بزمی‌کشید و بیقراری را

اطمینان و خاطر جمعی

اهالی فقیر بیکار ایران از دیر زمانی است که بهر وسیله بوده یک جزئی وظیفه و مستمری یا اندام استمراری و یکیکه یا نحو اینها برقرار نموده خون جسکر خورده و با هزار مستوفی و دفتر دار و لشکر نویس و سر رشته دار و وزیر دفتر و عزب دفتر و غیر هم سر و کاه زده و بخیال خود چهار شاهی نان دائمی برقرار گرداند — بسیاری از یوه زنان و دختران ماه طلت که در عدد نجباء هستند و محل مسائشان منحصر بجزئی وجهی است که پر زان و نیاکان یا شوهر انسان پا بر جا نموده و فرمان صادر کرده اند — در این دو سال اخیر نرسیدن و چشمی بر آنها فلوبشا نرا مکدر و برای مخارج یومیه محتاج بعرف اندوخته یافروش اسباب خانه شده و بسخترین وسیع زندگانی می‌گردند و مترصد زمانه خوش و روزگار مساعد بودند که ناکاه چند نفر طرار از خدا و خلق ییغیر بجهانشان افقاده خاطرهای آشفته و پریشانشان را پریشانتر کردند و محض کل گردن آب‌چنان شمیت دادند که مجلس مقدس کایه حقوق شمارا قطع سکرده و از دادن دیناری اباء و انتفاع دارند البته هر کس باشد حق داره متزلزل شود و صدا بناله و آم بلند نماید و دور نیست کمی این عنیده در اذ هان آن بدیختان رسون خیتماید و دل با مجلس و مجلسیان دیگر کون گنند —

نابرین لازم شد شمه از حقیقت مسئله بنویسیم و اذهان فقراء و در ماندگان را از اضطراب و کج خیالی

و عموم ملت باید قدر این نزاحت را بدانند و سیاس گذار شوند متشمی ده نیست نفر حکام شاید مکدر و مأول گردند انهم قالو ندار دجاود زدیرا که گرفتند آلتنه در دلخور میشود آمدیم بر سرمه صاریکه مستقیما باشخاص راجع است آنها نیز چنانگه اشاره کردیم دو قسم است یکی از اینها صاحبان واجب و حقوق آنوجا را در ازاء خدمت گرفته و غالب خورستند و شاگر نیستند و نهایت منون میشوند که نه بانها کار داشته و نه مواجه با هند مثل سریاز و قشون گی باشد یا پیچارها از خانه و آبادی دور شوند و بطهران یا سایر بلاد رفته روزانه پنج شاهی مواجه و جیره بگیرند و بدینی است که اگر انبارا بحال خود نهاد نه جیره بخواهند و نه خدمت میگند میروند عقب زراعت با کسب و روزانه چهار پنج قران کسب مینمایند — همچنین اشخاص را که بقنسای با وزارت مختاری و سفارت فرستاده مثلاً بلکه ربع مخارجشان را نداده و بعداز سه چهار سال عاقبت راضی میشوند دست از حقوق خود مردش مرخص گردند باز میسر نمیگردد و در اینصورت نیز اصلاح کار میتوان گرد اما بقیه حقوق که یادو ازاء خدمت نیست یا اربابش با گمال شوق و ذوق در خدمت حساضر نماییں این قسم نسبت بسایر مخارج مختار است و چون در وطن مهاجر اشخاص اشخاص حقوق از این را غصب میگردند در اینصورت نیز بزرگان جاو اقتداء من حيث المجموع در حد نود را دارند کار و متمولین برده ده را شاید بمحض تحقیق بدهد احمدی نیز اسکار نمیتواند بنماید که در این سی بولی و دست تکی دولت از حقوق متمولین باید کسر نمود قوام الدولة سلا پا ده گرور ثروت اگر دو هزار تومان کمتر از دولت بکبرد چه خواهد شد و نایب الاطنه پنجاه هزار تومان فبد جه ظلمی بر ایشان وارد خواهد شدید؟

با اینحال بنا بر اینجه در مجلس مجلس قوس تصریح گردند و در دو سه نمره قبل نوشته‌یم از تمامی حقوق هشتصد هزار تومان کسر شده و بقیه تا هشت گرور از محالهای دیگر است و ببطی حقوق ندارد — خوب بهینم این هشتصد هزار تومان چگونه کسر شده؟ او لا باید دانست که هفتاد هزار تومان از حقوق وله‌هدی بوده یعنی وقتی اعلیحضرت شهر باری در تبریز تشریف داشتند سالی هفتاد هزار تومان حقوقشان بود و امروز که بادشاه مملوک گردیده و یک گرور حقوق سلطنتی دارند اینقدر بی محل و بخطوی کردید — شماع الاطنه پنجاه هزار تومان داشت تهدا دوازده هزارش باقی و سی و هشت هزار نومائش قطع شد و همچنین سالار الدهله

از حد میگذرانید اما اگر درست بگنه مصارف دولتی مطلع بشوید واژ مردمان با اطلاع جویا شواید خواهد شد فهمید گه هیچ این خبرها نیست و رای گشی حقیقت قدری توضیح میکنیم گتابچه خرج چندین شعبه مختلف دارد یعنی دولت چندین قسم مخارج دارد که بعضی از آنها مستقیماً با شخصی راجع است مثل مواجب و مرسوم و بعضی ابدآ با شخصی مربوط نیست آنچه هم با شخصی مربوط است بعضی از آنها در عوض کار است بعضی بدون عوض اما مخارج دولت از همین راه است مثل مخارج قورخانه که پول در ازاء آمن و سرب و ذغال و امثال آنها داده میشود و مخارج بنائی و تعمیر که بدین شعبه قسم میشود تعمیر بیوتات سلطنتی مثل ارک و فرح آباد و سلطنت آبد و ... و تعمیر عمارت دولتی مثل قلعه جات و حرم و عمارت قورخانه و قوب خانه و قراوینخانها که در اغلب بلاد خصوص بلاد سرحدی واقع و همه ساله مصارف زیاد لارم دارند و ازین قبیل است باغ شاه که در همه شهرها موجود و ملاوه حکم مبلغی بنام آنها در حساب میاورند — مخارج وزارت‌بخانه هم از این قبیل است مثلاً وزارت علوم و معارف مبلغی زیاد در سال برای مدرسه دار الفنون و نظامی و کتابخانه دولتی و دار لترجمه و روزنامه دولتی و شیره و شیره لازم دارد — نهاد وزارت تخدنها و سایر مخارج منقره را وقتی حساب کنیم مبالغی معتقد به میشود در حالتی که بشخص خص مربوط نیست و بجیب کسی نمی‌رود —

انسان تا وقتی دقیق نشود بجز میات بر قمیخورد شما باشی بازی مراسم اعیاد و مخارج چشم‌نمای اگر میوق شوید خواهید دانست که در این زیاده از حد هزار تومان بین مصارف میرسد و در دیگر جا هم حساب نیست — مخارج ذخیره و مخزن بیک قسم عده از یونمارا طرف خود میکشد و درازه نیاس و گفشن و تلاه و اساجه و امثال اینها است حالا قلب میشد و بجیب فلان و بهم آن میرفت دخای بطلب ندارد مستقیماً بگی مر بوط نیست — کشیمهای محققی که در خاییچه فارمر یا گزار بحر خزر داریم هر سال چقدر مخارج دارد و هر مت میخواهد — خلاصه قسمت بزرگی از دخل دولت راجع باین قبیل مصروفات است و در وقت اصلاح میتوان مبالغی از انسارا کات و کمیابیون مالیه در اینقره خای بار یک شده و با دات فراوان خرج قراغهای حکام ولایات و ایلات را قام بطلان کشیده‌اند

حل و الفصال دهنده کویا عبدالمزیز حاضر است در
جبران معاونت پولی آنچه بخواهد قبول و ابتعاد نماید
در اینموقع دولت آنمان نیز خاکل نه لشته و
فرست را غنیمت میشمارد از فرار اخبار تلگرافی که از
طایبی رسیده این اوقات مسیو ولف صاحب منصب آلمانی
و بارون چودی معلم سیاسی که هر دو را سلطان از
دیرگاهی برای مستشاری حضور دعوت کرد، بود چاپاری
فرد سلطان حرکت گردید اند

(حبل المتنین)

در مسئله استقرار ارض مرآ کو که دوچار اشکالات شده
اند جای ارفع الوله خالی است ولی در باب دعوت
مسیو ولف (ماور نظامی) و بارون چودی
(ماور پلنیکی و ملم) آلمانی حاجت بشرح ویان
نیست وای بر مسلطنت و مملکتی که مستشار و مشاور
صاطلانش دو نفر مأمور نظامی و سیاسی از اجانب
باشد یکی به نمل بکوید یکی زند بر میخ . . .
بلی مأمور نظامی و معلم در هر دوباری ترول اجلال
از زانی فرمایند اثرات کلی بر قوشان متوجه میشود
خصوص اکثر از طرف یک همسایه قری بدر بار همچوار
ضعیف خود ورود نمایند خداوند هیچ قومیرا گرفتار
چنین مصادیق نمایند که در انهنگ نیشها بر روی زخم
هزمنشان زده خواهد شد و بر عدت در خواهد افزود
چنانکه وزیر امور خارجه باید در نهایت آرامی استماع
هر ما شبات ناکوار اندو بروکوار را نموده و قول معروف
قریب سبیلی در کنک و روی خود نیاوردا گرچه این خشونت
و سخنوار لوجه راجح به رستاد مأمور باطریش و آلمان باشد
و معلم را هیچ قسم حق مداخله در آن امر نماید
عجب مسلمانها با هم شبات دارند و اوضاعشان
قریب بهم است که تا مأمور نظامی و معلم سیاسی به را کش
معین میشوند عکش در یک مملکت اسلامی دیگر هم
جاوه کر میکردد و همان مملکت که در آنجا بیشتر
میشود در اینجا نیز دستور العمل میسانند .
من که در این موارد سکوت را اقرب بصلاح میدنم
زیرا که شاید تبعید میگند امام ردم میگویند هم باید
صاحب اخلاق حسن و ملکات فاضله باشد خصوص معلمی
که ولی عهد دولت و پادشاه آنیه مملکت را تربیت کند
این معلم باید حون ایرانی در عروقش دوران داشته
باشد شیرت ملی و دلسوی وطنی و اصلاح طلبی و
حسن خاق و لطف کلام و آداب و مقولیت را بوجه
اکمل دارا بوده پادشاه آنیه مملکت مجموع این اوصافی
و افعال را سر مشق بدهد تا در ظل چنان پادشاهی ملت
آسوده باشد

و ظل السلطان و قاب سلطنه و چند تن دیگر از اخوان
و اعمام صاحبت و تقریباً چهارصد هزار تومان از همین
چند نفر مددود است که کسر شده — در خصوص مخدرات
و زوجات و خواهه ران و عمات و خالات نیز بیتوان
بدویست هزار کسری را حساب کرد زیرا که تنها از
یکنفر هان بیست هزار تومان اطلع کشته، باقی ماند دویست
هزار تومان دیگر که قسمت بزرگی از حقوق اعیان و
اشراف و مستوفیان است و برعای بقراء و ضمایر ندارد
منتهی اکثر همه آنچه از خورد، یا کسر شده باشد بیست
هزار تومان باشد و ازین بیست هزار نیز یک قسمت بابت
قابلان بوده مثل اشخاصیک مرد، اند و وارث نداشت و
حکم یا مستوای محل همه سلاخ خودهان از دولت گرفته
میخوردند اند و بر فرض انکه همه مقطوعی از این بابت
باشد تنها ده هزار تومان باقی میماند و چون بر همه
ارباب حقوق جزء که در تمام ایران هستند تقسیم آنیم
مال خواهان یانصد تومان خواهد شد یعنی حقوق ضمایر
که در طهران هستند من جمیع الجمادات یانصد تومان ام
شده پس خاطرهای بیجهشت متزلزل نباشد و قریب شیاطین
جن و انس را نخورید و ما این اصول مقدوس دل بر
نشاید که مقهود بجلسیان جز داشت و تحصیل ثروت
از برای شما نیست و السلام

(ترجمه و نقل از جراید فرنگی مخصوص عبرت و انتقام ایرانیان)

از شماره ۲۶۵ (روس) روز نامه روسی نطبیه

در پطرز بورغ در تحت عنوان ذیل

بول ! بول ! بول !

تعطیل ظاهری در بحران (مرآ کو) باعتقاد
عقلای عصر بواسطه بی بولی سلطان عبدالمزیز و هم
برادر یا شیش مولی حیدر است و کلای طرفین جواهرات
سلطنت را بار بار حمل به بازار فرنگ میکند که بلکه
بطربق ابترهان سیاسی یعنی بتقویم کراچی میلفی
هسته استقرار نمایند عبدالمزیز جواهرات
شخصی خود را بلند فرستاده و دو کرور لیره قرض
میخواهد و لی بانک های لندن فقط یک کرور می دهد
عرصه برای سلطان چنان نک عده که کویا
خیل دارد اکر بولی در موقع فرسد برو د؛ یکی از
قلاغ حصین متحصن شود! سلاح مر و ف آفریقا
(مسار کیز دو سکو فناق) نام فرانسوی که وابع
نکار روزنه (اکودو پاری) میباشد در ضمن اصرارات
تلگرافی جدا فرسویان را تحریک و تحریص میکند
که ممکلاً چهار پنج میلیان فرانک سلطان کارسازی داشته
و موقع فرست را از دست ندهند تا یک تیر هرار
خرکوش بزنند و تمام مسائل محافظه حلب، را مقصی المرام

وخلع از خدمت ملت باشد تا سه سال محکوم گردید
ربع بانک امیرا طوری آلمان درجه ترقی گرده
که تا حالا دیده نشده بود اجماع مردم قبل از آنکه
درب بانک باز شود حاضر شده که بروات خود شانرا
تفزیل گرده اخذ نمایند از تاریخ ۵ ماه کذشته الی حمل
متتجاوز از حد کرور مارک از این بانک خارج شده
و باینوسطه مرابحه بانک را بزرگ شده است
در این بحران بانگها قریب پنجاه و یک میلیون
دولار طلا (دولار یکتومان است) در ارو با معامله
شده و بامريکا آورده اند

وزیر امور خارج در مجلس اعلان نموده که
هزار غتشان مرآکش بهبودی حاصل شده بنحو بگه میتوان
قسطی از جهازات را که مأمور آند و بوده اند احتضان
و مرخص نموده زیرا که سلطان مرآکش بوزیر فرانسه
مقیم مرآکش همه قسم اطمینان داده که قرارداد های
مرحدی را کابل بموضع اجرا کذا رد
نیز من صدر اعظم انگلیس در عمارت بادیه لندن
طبق مفصلی نمود، قسمی از آن این که عمر نامه ما
با دولت روس و سیله عظیمه خواهد بود در حفظ
و قایی صلح زیرا که بوسیله آنقدر نامه مسائل سرحدی
تصفیه و قطع کردید و اختلافات مرتفع شد و از اینستله
یقیناً فایده بهالم مدینت و آنایت عاید گردید
دیگر از تحفظ و غلا و وقوع طاعون در هندوستان
امیاب اسف و ذکر آن کا است و عموم اهالی انگلیس
از شاه و رعیت از تحمل و حس وطن پرستی اهالی
هند تجویی مستحضر و در آن شرکت دارند

— تبریک —

انجمن محترم آذ بایجان که از شهرت و کثرت
خدمت مستفی از تعریف و توصیف است و تمامت
اعضایش بدمان وطن پرست غیرتمند و پر همتند در
این ایام بواسطه یک رئیس نازه که نازه با تقاض آراء
منتخب شده رونق و جلوه نازه گرفته و زیاده از
سابق مورد توجه وطن خواهان و امید کا. امید واران
شده است یعنی بعد از استعفای مرتضوی جانب افای
آفاسید حسن تقی زاده، صیت فضائل و مکارم و شهرت
جلال قدر و علو مقامش کرمان تا کران را احاطه گردد
بریاست انجمن بر قرار و جانب معاون السلطنه کادر
صفات حسن و اخلاق حمیده تالی جانب معظم است
بسم نیابت ریاست انتخاب کشند از این حسن انتخاب
نهایت خوش وقت شده و هردو وجود مظلومین را
تبریک و تهنیت میکویم

(حن الحینی الكاشانی)

نه آنکه زبانش از همشیر برنده تر و سینه اش
از فضای خانه مسکون ننکن در نعت اطاعت
نبوده و باسلحه آشنا باشد پاس آداب انسانیت و یاسای
مدنیت را نداشته احترام یگوزیر نمره اول مملکت را
لازم شمارد و باعین اینحال پادشاه آنیه را چگونه توان
در دست نادانی چنین بد اخلاق آدمی سپرد و مستقبل
وطن را ملاحظه ننمود البته اگر امپراتور آلمان را
مثل پادشاه گره ترید میگردند امروز برممالک امپراتوری
آلن همان مصیبت وارد میشد که برمملکت گرموارد
هده است —

واما بی بولی مولی حلبی چشم بعضی شاهزادکان
مارا ترسانیده چنان بولدوست شده اند که دیناری
بیانک ملی نیخواهند همراهی نمایند تا بدها محتاج
پرورش جواهرات نشوند . . . میادا یک رو زی در
تجملات . . . : قصانی حاصل آید

تلکرافات خارجه

از لندن باانکه مراجحه بانگها بصدی هفت رسیده
معهذا از اطراف بارهای طلابطرف اسریکا کشیده میشود
تاشاید رفع بحران بخوبی یشود
بنا بر دفتر احصایه تجاری بروارهات انگلیس در
ماه اکتبر متوجه از ۶ کرور لیره افزوده شده و
بر صادرات نیز متتجاوز از ده کرور زیاد شده است
فرق پاتیکیه عمده مجلس دومای روس از این قرار
شدن یکصد و ندو پنج نفر فرقه موئار شیت (هوا
خواه سلطنت و اقتدار امپراطوری) یکصد و بیست
نفر از فرقه او کنورست (تریستان و عقاید پاتیکی
اعلیحضرت امپراطوری را که در ماه اکتبری
تعیین فرموده بودند این فرقه معتقد و طرفدار انقلاب
و پلنیک اند) و ۳۷ نفر خواهان کنستی توسعون
دوآزاده نفر سویا لیست (اجتماع عیون و طرفدار
عوم)

بنا بر خبر تلکرافی از بطریز بورغ تخمین بودجه
منه ۱۴.۸ کس وزارت مالیه روس تعیین نموده معلوم
میشود که یکصد و ندو هشت میلیون منات کسر و باقی
خواهد بود و ۶۷ میلیون از اینبلغ از بابت مخبار
و محاسبات مربوط بجهت بازابون است مأخذ اینبلغ
کسر بودجه را باید باعتراض بزنایند

چندچه در ماه زویه اخبار شد که معاون وزارت
داخله روس در مسئله خیانت در خرید غله بجهت قحط
زدگان بعرض استنطاق آورده شد تبیه، آنکه مشار الیه
مقصر و بمجازات که ملک تمام شوون و مناصب